

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

10. évfolyam számára

(<http://www.btm.hu/old/varmuzeum/allando/palota/palota.htm>)

A tanuló kódszáma:

--

Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le! Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!**1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé!**

- a) _____ A principatus legfőbb hatalmi bázisát a hadsereg és a császártól függő hivatalrendszer jelentette.
- b) _____ Hadrianus visszavonta a légiót Daciából, hogy mozgó hadtestként működtesse Galliában.
- c) _____ Theodosius végrendeletében fiai közt osztotta fel a birodalmat.
- d) _____ I. (Madarász) Henrik kiismerve a magyarok harcmódot, 933-ban győzelmet aratott Augsburgnál.
- e) _____ A hunok és a magyarok híres fegyvere az ún. visszacsapó íj (reflexíj) volt.
- f) _____ A Quedlinburgba küldött követek közvetítették Géza szándékát, hogy csatlakozni kíván a görögkeleti egyházhoz.
- g) _____ III. Leó pápa Nagy Károlyt 800-ban az aacheni dómban császárrá koronázta.
- h) _____ Államalapító királyunk idején a bíraskodásban a függőség elve (az előkelők ítélkezettek alattvalóik felett) és a területi elv (az ispán és a megyék bírái ítélkeztek a területükön élők felett) érvényesült.
- i) _____ A jobbágy telke nagyságának megfelelő mértékben szolgáltatásokkal tartozott a föld tulajdonosának.
- j) _____ Szent László a szigorú törvényei mellett fontosnak tartotta uralkodásának első felében a császárpárti politikát.
- k) _____ III. Béla a királyi kancellária létrehozásával szétválasztotta a kancelláriát és a királyi kápolnát, ezzel csökkentette az ügyintézésben az egyházi befolyást.
- l) _____ Az augsburgi vallásbéke (1555) kimondta a katolikus és a lutheránus vallás egyenrangúságát.

a b

c d

e f

g h

i j

k l

.../12

2. KAKUKKTOJÁS**Húzza alá a sorba nem illő elemet! Indokolja választását röviden!**

a-b) kehidai oklevél, Képes Krónika, Aranybulla _____

c-d) füstpénz, kapuadó, rendkívüli hadiadó _____

e-f) sola Scriptura, aritmetica, sola fide, _____

g-h) devsirme, haradzs, szandzsák _____

a b

c d

e f

g h

.../8

3. Írja soronként a közös jellemzőt az adatok utáni vonalra!

a) árumegállító jog, vásártartási jog, a királynak adóznak _____

b) szörényi bán, erdélyi vajda, temesi ispán _____

c) Debrecen, Sárospatak, Pápa _____

d) Nánás, Vid, Böszörmény _____

e) szász patríciusok, székely előkelők, magyar nemesek _____

a b

c d

e

.../5

<p>4. Írja annak a történelmi személyiségnek a nevét a vonalra, aki mondta vagy mondhatta volna az alábbiakat!</p> <p>a) „Halicsi hadjárataimhoz sikeres hadvezért, szentföldi utazásomhoz busás összeg fejében vezetőt keresek.” _____</p> <p>b) „1519-ben Sevillából indulva megkerültem a Földet” _____</p> <p>c) „Cselekedeteimben idáig nem hibáztam, hacsak nem Buda török kézre adásában.” _____</p> <p>d) „Kineveztem ifjabb Garai Miklóst horvát bánná, majd nádorrá. Ozorai Pipót, Cillei Hermant magas méltóságokba helyeztem” _____</p> <p>e) „Jelentkezzen az a képzett, latinul és németül beszélő jegyző, aki elkísér Korponára, hogy a békefeltételek kidolgozásában nekem és Illésháznak segítségünkre legyen!” _____</p> <p>f) „ Esküvőszervezők! A május 2-án az erdélyi fejedelemmel Kassán kötendő fényes esküvőm megrendezésére lehet pályázni édesapámnál, Hohenzollern Zsigmond választófejedlemnél. Alapvető feltétel a német és a magyar nyelv ismerete.” _____</p>	a	b
	c	d
	e	f
	.../6	
<p>5. Írja a források elé a szöveget alkotó történész/történetíró/krónikás/ történelmi személyiség nevét! (Nem tartozik minden idézethez név!)</p> <p>Thuróczy János, Rogerius, Antonio Bonfini, Oláh Miklós, Brodarics István, Engel Pál, Fráter György, Oborni Teréz</p> <p>a) _____ „...és amikor a magyarok egy bizonyos folyóhoz értek, amelyet Sajónak hívnak (...) megálltak, táborot ütöttek...”</p> <p>b) _____ ”... így esett a török császárnak Nándorfehérvárnál a magyarokkal vívott csatája. Fennhéjázó elmével... maga akart uralkodni az egész földkerekségen... Sok trombita hangja mellett vidáman érkezett, és csúnyán futott meg az éjszaka csöndjében...”</p> <p>c) _____ „Atyám Utyesenics György volt, anyám Anna.[...] Hunyadban éltem tizenhárom éven keresztül.”</p> <p>d) _____ ” Kincstartóként szigorú pénzügyi politikát vezetett be, ellenőrzése alá vonta az erdélyi kamarákat úgy, hogy saját szervitorait nevezte ki azok élére.”</p> <p>e) _____ ” A királyné... Itáliából festőket, szobrászokat, vésnököket, ezüstműveseket, fa- és kőfaragókat fogadott...konyha-és gyümölcskertészeket is hívott.”</p> <p>f) _____ ” ... birtokaik a jog szerint és törvényesen tisztán és egyszerűen, minden ellentmondás nélkül legközelebbi atyafiaikra, nemzetségeikre háramoljanak”</p> <p>g) Melyik szöveghez nem rendelt a felsoroltakból nevet? Indokolja meg, a szöveg miért nem kapcsolható egyetlen névhez sem? _____</p> <p>h) Az e) pontban található idézet melyik uralkodónk udvarát mutatja be? _____</p>	a	b
	c	d
	e	f
	g	h
	.../ 8	

6. Írja a kép alá, milyen korstílust képvisel! Sorolja föl a stílus jellemzőit!

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
.../10	

kép	jellemzők
 <p>a) _____</p>	<p>1.kép (b-c)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

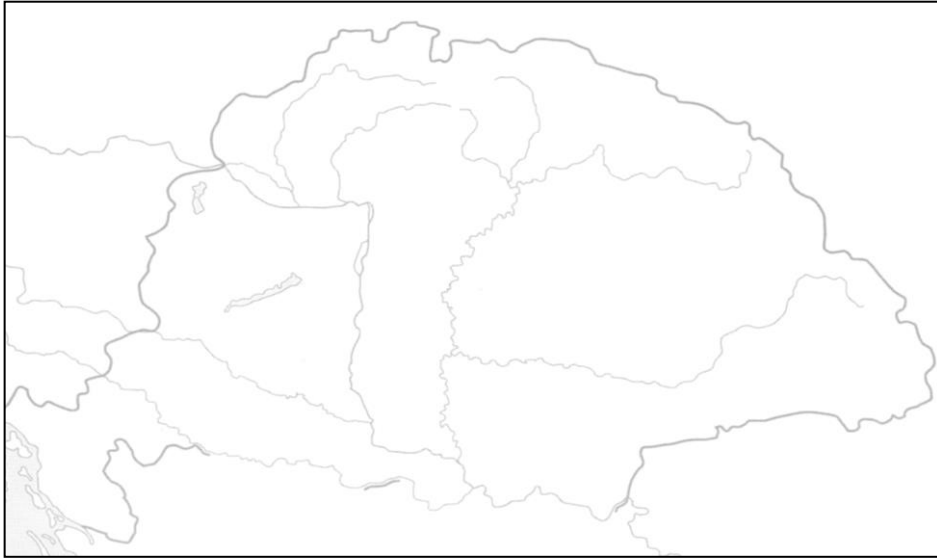
 <p>d) _____</p>	<p>2.kép (e-f-g)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
 <p>h) _____</p>	<p>i) Húzza alá annak a <u>két</u> alkotásnak a nevét, amely az 1647-ben készült Lorántffy - loggiával <u>azonos stílusú!</u></p> <p>Jáki templom, Bakócz-kápolna, nyírbátori református templom, Leonardo da Vinci: Mona Lisa</p> <p>j) Írja le időrendben a korstílusok nevét! _____</p> <p>_____</p>

<p>7. Válaszoljon röviden a Fráter Györgyhöz kapcsolódó kérdésekre!</p> <p>a) Milyen származású volt? Húzza alá! német, horvát, cseh</p> <p>b) György barátként is ismerjük. Melyik szerzetesrendnek volt a tagja? _____</p> <p>c) Milyen tisztséget kapott Szapolyai Jánostól Lodovico Gritti bukása után? _____</p> <p>d) Mi volt politikai befolyásának első jelentős eseménye? _____</p> <p>e-f-g) Miért volt fontos Mohács után ez a politikai esemény? _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>h) Mikor volt a gyalui egyezmény? _____</p> <p>i) Mit tartalmazott a megegyezés? _____</p> <p>_____</p>	a	b
	c	d
	e	f
	g	h
	.../ 8	

<p>8. Egészítse ki a hiányos szöveget!</p> <p>„ Az 1510-es évek legvégén Ulrich a) _____, egy zürichi lelkész, eltörölte a papi nőtlenséget, eltávolította az ereklyéket és a szentképeket a templomból. [...] Jean Calvin (Kálvin) megjelentette a Tanítás keresztyén vallásra c. művét. A megvalósítás színhelyévé 1541-től b) _____ város vált.</p> <p>Tanításának középpontjában az eleve c) _____ állt. A korai kálvinizmust szigorúság és türelmetlenség jellemezte. [...] Különböző vétségek miatt több embert kivégeztek. A leghírhedtebb ügy d) _____ spanyol orvos kivégeztetése volt. [...] Hívei, az e) _____ vallási felekezet f) _____ raggal ellátott ország /ország rész neve találtak menedéket. (Katona András: Kora újkor = Világtörténet (főszerkesztő: Salamon Konrád), Akadémiai Kiadó, 2006. pp. 583-584.</p>	a	b
	c	d
	e	f
	.../6	

d) _____ Losonczy István védte 1552-ben ezt a várat.

Jelölje a magyar történelemhez kapcsolódó helyszíneket *kezdőbetűjükkel* a mellékelt kontúrtérképen! (e-g)

11. Esszé: *Mutassa be a források és ismeretei alapján a Luxemburgi Zsigmond külpolitikáját és szerepét a konstanzi zsinaton!*

A konstanzi zsinat felé

„Már negyven éve szakadás osztotta meg a nyugati egyházat. [...] Zsigmondnak egy olyan Európát kellett tárgyalóasztalhoz ültetnie, amelyet mély ellentétek osztottak meg. Ez az idő, amikor Franciaországot és Angliát a százéves háború állította szembe egymással. A zsinat idejére esett az 1415. évi azincourt-i csata, melyben V. Henrik elsőprő győzelmet aratott a franciák felett. [...] Zsigmond Párizsba utazott, felajánlotta közvetítését a francia királynak. [...] Engel Pál: Luxemburgi Zsigmond = Nagy képes millenniumi arcképcsarnok Aquila Kiadó, 1999. (Főszerkesztő: Rác Árpád) 36.p.

